LÄNSRÄTTEN
I VÄSTERBOTTENS LÄN
Föredragande
Christina Röckner

DOM
2008 -10- 24
Meddelad i
Umeå

Mål nr
1593-08 E
Kansli 1

SÖKANDE
Bilfrakt Bothnia AB, 556657-3035
Box 174
931 22 Skellefteå

KONKURRENSVERKET
2008 -10- 27.
Avd
Dnr
Doss Aktbil

Ombud: Pär Westermark
Advokatbyrån Norell AB
Box 709
931 27 Skellefteå

MOTPART
Storumans kommun
923 81 Storuman

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

YRKANDEN M.M.

Storumans kommun (kommunen) har infordrat anbud avseende Vinterväg-underhåll. Entreprenaden omfattar sju delentreprenader. Det aktuella målet avser vinterväghållning i Tärnaby (delentreprenad 3) för vilken kommunen beslutat att anta det anbud som lämnats av Vägverket Produktion. – Vid upphandlingen har öppet förfarande använts.

Bilfrakt Bothnia AB (bolaget) yrkar i länsrätten att upphandlingen ska rättas alternativt göras om.

Kommunen bestrider bifall till bolagets ansökan.

Genom interimistiskt beslut den 11 september 2008 har länsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 193 901 05 Umeå	Nygatan 45 (Tingshuset)	090-17 74 00 E-post:	090-13 75 88	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En upphandlande myndighet ska anta antingen
1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.
Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljö-egenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.
En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas. (12 kap. 1 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU)

Kommunens förfrågningsunderlag och utvärdering av anbuden

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

Entreprenadens omfattning

Entreprenaden omfattar plogning, snöröjning med traktor, sandning, isrivning samt snötransporter inom tätorterna Storuman, Stensele, Tärnaby, Hemavan och Gunnarn.

Entreprenaden indelas i följande delentreprenader:

1. Plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter – Storuman
2. Plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter – Stensele
3. Plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter – Tärnaby
4. Plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter - Hemavan
5. Plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter – Gunnarn
6. Isrivning – Storuman, Stensele och Gunnarn
7. Isrivning – Tärnaby och Hemavan

Prövning av anbud

Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas. Vid bedömning av anbud kommer hänsyn att tas till följande kriterier, vilka kommer att viktas enligt nedan:

1. Anbudssumma	45 %
2. Miljöpåverkan	25 %
3. Verksamhetserfarenhet	20 %
4. Alkolås/Sparsam körning	10 %

Anbudssumma

Anbudssumman kommer att grunda sig på en beräknad årskostnad. Anbudssumman kommer att poängsättas enligt kvotmetoden;

(Lägsta totalsumma/Aktuell totalsumma) * Bästa pris Bästa pris = 5 p

Miljöpåverkan

En allmän miljödeklaration ska bifogas anbudet. Miljöpåverkan poängsätts enligt nedan.

5 p	Fordon/arbetsmaskin grupp Grön
3 p	Fordon/arbetsmaskin grupp Gul

1 p Fordon/arbetsmaskin grupp Röd

Till förfrågningsunderlaget hörande handlingar ingår "à-prislista för vintervägunderhåll", se bilaga 1.

I förfrågningsunderlagets *Allmänna bestämmelser för entreprenaden* anges bl.a. följande.

Personal, fordon och underentreprenör

Alla entreprenörens åtaganden enligt blivande avtal skall utföras av personal, som är anställd hos honom, och med hjälp av fordon och annan utrustning, som ägs eller förhyrs av entreprenören.

Grundkrav för motorfordon

Fordon som har bytt motor till nyare Euroklass får bedömas efter den nya motorns tillverkningsår under förutsättning att den nya motorn är typgodkänd eller identisk med typgodkänd enligt den Euroklass som åberopas.

Grupp GRÖN

Fordon i denna grupp ska minst uppfylla kraven för EURO IV.

Grupp GUL

Fordon i denna grupp ska minst uppfylla kraven för EURO III.

Grupp RÖD

Till denna grupp räknas fordon som ej uppfyller kraven i EURO III.

Grundkrav för arbetsmaskiner

Arbetsmaskiner som har bytt motor till nyare EU-steg får bedömas efter den nya motorns tillverkningsår under förutsättning att den nya motorn är typgodkänd eller identisk med typgodkänd enligt det EU-steg som åberopas.

Grupp GRÖN

Arbetsmaskiner i denna grupp uppfyller kraven för EU-steg III A eller bättre.

Grupp GUL

Arbetsmaskiner i denna ska minst uppfylla kraven för EU-steg II.

Grupp RÖD

Arbetsmaskiner som ej uppfyller kraven för EU-steg II.

I kommunens svar på frågor beträffande förfrågningsunderlaget anges att utvärdering av anbudssumman kommer att ske på turer och timmar enligt statistik från tidigare år.

Av kommunens tilldelningsbeslut med bilagor framgår bl.a. följande.

Utvärdering

Anbuds-givare	Anbuds-summa, 45 %	Miljö-påverkan, 25 %	Verksamhets-erfarenhet, 20 %	Alkolås/ Sparsam kör-ning, 10 %	**Poäng-summa**
1	0,45*4,6	0,25*3	0,2*5	0,1*3	**4,13**
2	0,45*5	0,25*1	0,2*5	0,1*4	**3,90**

Utvärderingskriteriet Miljöpåverkan

Miljö	Anbudsgivare 1	Anbudsgivare 2
	Röd Grön Gul*	Röd Röd Grön*
Poäng	3	1

* Endast sandupptag

Anbudsgivare 1: Vägverket Produktion

Anbudsgivare 2: Bilfrakt Bothnia

Parternas anföranden

Bolaget anför bl.a. följande. Bolaget har lämnat anbud i enlighet med förfrågningsunderlaget. Detta innebär bl.a. att bolaget delat upp sitt anbud och prissatt varje delentreprenad och angett vilka fordon som kommer att nyttjas i dessa. Kommunen har vid sin prövning av delentreprenad 3 inte beaktat delmomentet sandupptag. Detta har lett till att Vägverket Produktion har

fått den högsta sammanlagda viktningen och att kommunen beslutat att tilldela Vägverket Produktion denna delentreprenad. Om kommunen, i enlighet med förfrågningsunderlaget, hade beaktat delmomentet sandupptag hade bolaget fått den högsta sammanlagda poängen. – På sidan 9 i förfrågningsunderlaget anges "Sandupptag ska ske på anmaning från trottoarer, vissa parkeringar samt gång- och cykelvägar". Detta kan inte tolkas på annat sätt än att kommunen avsett att anbudsgivare ska ha skyldighet att hålla ett fordon för sandupptag till förfogande. Om kommunen redan i förfrågningsunderlaget hade redovisat de förutsättningar som framkommit först i yttrande till länsrätten hade bolaget givetvis omfördelat fordonen på så sätt att ett fordon som ger högre miljöpoäng hade kommit att beaktas. Såsom kommunen nu gjort sin utvärdering har inte någon hänsyn alls tagits till det fordon som ger maximal miljöpoäng, dvs. det fordon som bolaget angett ska användas för sandupptag, utan i stället har hänsyn tagits till ett fordon som ger avsevärt lägre miljöpoäng. – Om kommunen hade beaktat vad som enligt förfrågningsunderlaget skulle beaktas skulle bolaget ha erhållit högst poäng vid utvärderingen och rätteligen ha tilldelats nu aktuell delentreprenad. Så hade också blivit fallet om bolaget hade fått möjlighet till ovan nämnd omfördelning av fordon.

Kommunen anför bl.a. följande. Vid utvärdering av entreprenaden har statistik över utförda tjänster från tidigare år använts. Statistik för sandupptag saknas eftersom kommunen aldrig tidigare nyttjat entreprenör för sandupptag i Tärnaby. Under den kommande avtalsperioden kommer tjänsten sandupptag sannolikt inte heller att nyttjas eftersom kommunen har resurser att utföra detta i egen regi. Med hänsyn till ovanstående har kommunen ansett denna del av entreprenaden ha så ytterst marginell betydelse i förhållande till övriga moment att den inte tagits hänsyn till vid utvärderingen. – Utifrån erfarenhet från tidigare år bedöms att tiden för sandupptag, där kommunen utfört sandupptaget i egen regi, uppgår till cirka 20 timmar årligen för Tärnaby. Detta skulle motsvara cirka tre procent av hela delentreprena-

den tidsmässigt. I utvärderingen har inte heller tagits hänsyn till sandupptag vad gäller kriterierna anbudssumma eller alkolås/sparsam körning. – Vad gäller hur bolaget valt att fördela sina resurser förutsätter kommunen att bolaget vid anbudsgivningen angett de resurser man förfogar över och ansett vara lämpliga för uppdraget.

Länsrättens bedömning

Bolaget har sammanfattningsvis gjort gällande att kommunen, i strid mot förfrågningsunderlaget, inte beaktat momentet sandupptag vid anbudsutvärderingen. Kommunen anför att momentet sandupptag har så marginell betydelse i förhållande till övriga moment att man inte tagit hänsyn till det vid utvärderingen.

Länsrätten noterar att den aktuella delentreprenaden (delentreprenad 3) enligt förfrågningsunderlaget omfattar plogning, snöröjning med traktor, sandning, sandupptag och snötransporter inom Tärnaby. I formulär för prislista ska vidare anges timpris för sandupptag samt vilken typ av traktor som avses användas och grupptillhörighet för den, se bilaga 1. Även om prislistan är generell för alla delentreprenader framgår inte av förfrågningsunderlaget med bilagor att det skulle föreligga något undantag beträffande momentet sandupptag för delentreprenad 3. Förfrågningsunderlaget med bilagor ger inte stöd för annat än att tjänsten sandupptag faktiskt efterfrågas och avses beaktas vid utvärderingen på motsvarande sätt som övriga ingående moment i delentreprenaden. Anbudsgivarna har därför haft anledning att utforma sina anbud utifrån denna förutsättning. Anbudsgivarna har därvid haft fog för att utgå från att i anbudet angiven traktor för sandupptag skulle ses som en del av maskinparken vid utvärdering av kriterierna Miljöpåverkan och Alkolås/sparsam körning samt att sandupptag skulle ingå som en del i utvärdering av anbudssumman i enlighet med förfrågningsunderlag inklusive bilagor och kommunens svar på frågor från anbudsgivarna. På

grund av det anförda finner länsrätten att kommunen, genom att vid utvärderingen av anbuden inte alls beakta momentet sandupptag, har avvikit från vad som anges i förfrågningsunderlaget och därmed agerat i strid mot principen om öppenhet och transparens.

Fråga uppkommer härefter om kommunens agerande medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada. Det är i målet oklart hur en anbudsutvärdering med beaktande av momentet sandupptag skulle utfalla och om en sådan utvärdering skulle ge ett annat resultat än kommunens utvärdering. Eftersom det är möjligt att en ny utvärdering skulle kunna ge ett annat resultat måste bolaget anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada.

Grund för åtgärder enligt 16 kap. 2 § LOU föreligger således. Länsrätten kan enligt förenämnd bestämmelse besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Med hänsyn till att den aktuella felaktigheten hänför sig till utvärderingen av anbuden finner länsrätten det tillräckligt att anbudsutvärderingen görs om.

DOMSLUT

Länsrätten beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts genom ny utvärdering av anbuden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1c)

Thomas Hägglöf

STORUMANS KOMMUN
Tekniska avdelningen

2008-08-05

LÄNSRÄTTEN I VÄSTERBOTTENS LÄN
Ink. 2008 -09- 2 6
Målnr
Rotel Aktbil

Bilaga 1

BILAGA 2

Á-PRISLISTA FÖR VINTERVÄGUNDERHÅLL

Undertecknad erbjuder sig att enligt PM för anbudsgivare 2008-06-15 samt komplettering daterad 2008-08-05 på entreprenad utföra vintervägunderhåll för Storumans kommuns räkning mot nedan angiven ersättning.

Delentreprenad nr: _____

Plogning med för- och sidoplog, **alt 1**	fordon typ	_____	grupp	_____		kr/tur
Plogning med för- och sidoplog, **alt 2**	fordon typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tur
Plogning Järnvägsgatan	fordon typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tur
Plogning enstaka vägar	fordon typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim
Borttransport av snö	fordon typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim
Snöröjning med traktor	traktor typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tur
Sandning	traktor typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim
Sandningssand					_____	kr/ton
Övriga transporter och lastningsuppdrag	traktor typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim
Sandupptag	traktor typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim
Isrivning	fordon typ	_____	grupp	_____	_____	kr/tim

Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer.

Uppdraget kommer att utföras av _____
åkare/traktorägare

_____ den _____ / _____ 2008

_____
Anbudsgivare